

Азії та Африки то у світі виникне голод. Дана проблема є актуальною і суспільно важливою і потребує негайного розголосу.

Список використаних джерел:

1. «Опубліковано текст зернової угоди, підписаної сьогодні в Стамбулі». Українська правда. 22 липня 2022 <https://ukragroconsult.com/news/opublikovano-tekst-zernovoju-ugody-pidpysanoju-sogodni-v-stambuli/>; 2. Про зерно та ринок зерна в Україні: Закон України від 4 липня 2002 року № 37-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/37-15#Text>; 3. «У січні-серпні 2022 року Україна експортувала понад 20 млн т зернових на суму 5,2 млрд дол. США» – Інститут аграрної економіки. <http://www.iae.org.ua/presscentre/presrelease/3441-u-sichni-serpni-2022-roku-ukrayina-eksportovala-ponad-20-mln-t-zernovykh-na-sumu-52-mlrd-dol-ssha-instytut-ahramnoyi-ekonomiky.html>

Подоба Ю.В., канд. с.-г. наук

Пінчук В.О., канд. с.-г. наук, с.н.с.

Інститут агроекології і природокористування НААН, м. Київ

Локальне накопичення органічної речовини з побічної продукції тваринництва

Всебічна механізація у сільському господарстві створює передумови для локальної концентрації господарської діяльності та створення потужних агропідприємств, для яких продукція рослинництва є сировиною, а побічною продукцією є органічна речовина у твердій або рідкій формі, яка не придатна для використання на кормові цілі. Такими підприємствами переважно є комплекси з утримання тварин і біогазові станції.

Оскільки в Україні більшість земель придатні для вирощування сільськогосподарських культур і мало пасовищ, то деякі напрямки тваринництва, при яких гній не накопичується в одному місці (наприклад пасовищне м'ясне скотарство), недостатньо розвинене. Отже, глобалізація сучасного агросектору і локальна концентрація тваринництва та підприємств з переробки суттєво змінюють баланс між винесенням органіки і поживних речовин з ґрунту та поверненням їх у ґрунт у вигляді компосту або іншої органіки.

Локальні території радіусом приблизно 2 км навколо місць нагромадження побічних органічних речовин є ділянками, де органічні речовини переважно повертаються назад у ґрунт завдяки застосуванню розкидачів органічних добрив. Економічна доцільність обмежує площу розкидання відстанню від місця отримання і зберігання побічної продукції. А як щодо інших частин сільськогосподарських угідь? З більшої частини сільськогосподарських земель рослинницького призначення, врожай у вигляді зерна переміщується в інші місця, такі як борошномельні заводи або йде на експорт в інші країни. З них:

- органічні і мінеральні речовини в зерні та м'ясі, які йдуть на експорт, ми втрачаємо назавжди без можливості повернути в ґрунт. Що стосується України, яка

є третім світовим експортером у світі, у вигляді зерна вивозиться більше половини всієї вирощеної продукції.

- органічні і мінеральні речовини із зерна та м'яса, які йдуть на харчування місцевих жителів у цьому регіоні, можуть повернутися на поле разом із мулом та стічними водами з міських очисних споруд.

Дисбаланс у циркуляції органічних та мінеральних речовин призводить до мінералізації ґрунтів і втрати гумусу [1]. З іншого боку збільшення потужності і розмірів агропідприємств, які мають побічну продукцію у вигляді гною або інші органічні речовини, що залишаються після переробки агропродукції (дігестат біогазових станцій, рідкі стоки переробних агропідприємств) призводить до локального збільшення концентрації органічних і мінеральних речовин навколо таких місць [2].

Для запобігання територіально обмеженому накопиченню відходів та створення передумов для можливості транспортування і розосередження перероблених речовин на площі, яка не обмежується радіусом в декілька кілометрів необхідне вдосконалення способів поводження з органічними речовинами, що є побічними продуктами перероблення рослинної сировини і розроблення технологій переробки побічних продуктів тваринництва [3], що сприяють підвищенню транспортабельності та технологічності органічних добрив.

Список використаних джерел

1. Пінчук В.О., Подоба Ю.В. Агроекологічна оцінка енергопотенціалу ґрунтів. *Український журнал природничих наук*. 2023. № 6. С. 80–90. DOI: <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.6.2023.9.>; 2. Подоба Ю.В., Пінчук В.О., Тертична О.В., Мінералов О.І., Дешко В.І. Вміст важких металів у дігестаті з побічної продукції птахівництва. *Агроекологічний журнал*. 2023. № 4. С. 65–72. DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.4.2023.293755>; 3. Пінчук В.О., Подоба Ю.В., Тертична О.В., Кривохижа Є.М., Дешко В.І., Мінералов О.І. Екологічно безпечні технології переробки побічної продукції тваринного походження з отриманням органічного добрива. Науково-методичні рекомендації. Київ: ДІА, 2023. 50 с.